

Nr. 182

Cena proumeraty:

w ŁODZI:
Kwartalnie Mk. 14.40
Miesięczn. „ 4.80
Za roznośnienie
70 fen. miesięcznie.
Z przes. pocztową:
Kwartalnie Mk. 19.50
Miesięczn. „ 6.50

Kalendarzyk:

Piat. 11.VII Pelagii.
Sob. 12.VII Jana Gwamberta.
Niedz. 13.VII Małgorzaty.
Pon. 14.VII Bonawentury.

Redakcja

w Łodzi

Al. Kościuszki 41.

TELEFON 28.

ROZWOJ

dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Piątek, dnia 11 lipca 1919 roku.

Można zamawiać „Rozwój“: w PABJANICACH u p. Groblińskiego, Nowy Rynek, Kłosc; w ZGIERZU u p. Lacha, Kłosc

CENA OGŁOSZEN: Przed tekstem lub w tekście 2 marki, za tekstem 65 fenigów, nekrologi i marka za wiersz petilowy. Drobne ogłoszenia 1) fen. wyraz. Najmniej 80 fen. Ogłoszenia zamiejscowe 10 procent drożej. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne.

Ponieważ „Związek prasy prowincjonalnej” otworzył własne biuro w Warszawie, przeto zawiadamiamy wszystkie biura ogłoszeń oraz osoby zainteresowane, aby racyły się nadal zwracać do naszego biura w Warszawie. Ogłoszeń, nadsyłanych nam bezpośrednio przez biura ogłoszeniowe, nie będziemy od dnia 15 lipca drukowali, a to stosownie do naszych zawiadomień listownych, któreśmy tym biurom rozesłali.

Administacja „ROZWOJU”.

Ku czci Francji.

Obywatele!

Kiedy wstanie dzień 14 lipca, radością zabłyś Francja cała, zagrzmia wystrzały armatnie i załopocą w słońcu sztandary; dnia tego święcie będzie Republika francuska swoje święto wolności i święto zwycięstwa.

To rocznica, kiedy padły mury Bastylji, grzebiąc w gruzach feudalne przeżytki i torując drogę nowoczesnej demokracji. Ten sam dzień został także obrany jako święto tryumfu sprawiedliwości nad złem, kultury nad przemocą, Republiki francuskiej nad niemieckim cesarstwem.

Godzi się więc — by w dniu tym i Polska cała, jak długa i szeroka, zabrzmiała pieśnią radości i wesela, Polska, krocząca zawsze w pierwszym szeregu demokracji świata. Polska zażywająca dziś na równi z Francją owoców zwycięstwa.

Radujmy się radością Francji i dumni bądźmy z Jej tryumfu, który jest i naszym.

Węzły z Francją przed wiekami zadzierzgnięte nie słabły nigdy; w doli i niedoli byliśmy razem.

Krew napoleońskiej epopei pieczętowała nasze przymierze, a nie pieczęci dyplomatów,

sojusz nasz nie w ciszy gabinetów, lecz na polu bitew był zawierany.

I w tej wojnie polatała się krew polska na francuskich niwach, napiała się jej obficie Sambra i Moza.

A za to, że bezgraniczny patriotyzm Francji i wytrwałość kresu nieznaną wywalczyły zwycięstwo, za to, że za jej męstwem bezprzykładnym w prochu legł wróg Polski, kultury i świata, że znikło z widowni dziejowej krzyżactwo — Francji niechaj będzie czcisz!

Komitet święta wolności i zwycięstwa wzywa polskie społeczeństwo do udziału w uroczystości.

Obywatele!

Ubiertcie odświętnie domy wasze flagami na wieczór 13 i cały dzień 14 bm.

Weźcie udział w pochodzie, który przez wojsko poprzedzany ruszy dnia 13 bm. o godz. 8.30 wieczorem z Nowego Rynku głównymi ulicami miasta.

Zgromadźcie się dnia 14 bm. o godz. 10,30 przed południem na Placu Broni dla wzięcia udziału w wojskowej rewji.

Komisarz Rządowy, Dowódca Miasta,
Prezydent Miasta.

Łódź, dnia 10 lipca 1919 r.

Błędne koło nieudolności.

Wiec polityczny czy sprawozdanie z działalności gospodarczej radnych ławników P. P. S. — P. prezydent Rzewski zwała winę na rząd. — P. wice-prezydent Faterson rzuca hasła komunistyczne. — 60 czy 70 milionów długu? — P. ławnik dr. Kopciński mówi o ludowej szkole świeckiej i uchwałach Rady miejskiej, miast o działalności Wydziału szkolnictwa.

Istotnym egzaminem zupełnej nieudolności do pracy twórczej oraz prawdziwym *testimonium paupertatis* obecnego Magistratu łódzkiego oraz ławników P. P. S. był wiec sprawozdawczy, urządzony w sali Koncertowej. P. prezydent Rzewski całą winę złego stanu gospodarki miejskiej oraz trudności aprowizacyjnych zwała na rząd... Następnie nadmieniał, że miasto posiada 60 milionów długu i, że w takich warunkach grozi Magistratowi katastrofa. Wychwalał uchwałę Rady miejskiej o wypłaceniu 1,000 mk. politycznym katorżnikom (na sali okrzyki: „co kto otrzymał?”). Wychwalał, że dzięki Magistratowi robotnicy gazowni i elektrowni wygrali strajk,

(warto, żeby zainteresowani wypowiedzieli się o tym zwycięstwie) no i wreszcie wynosił stanowisko Magistratu wobec tramwajarzy (i cen biletów tramwajowych za pewne)... Wszystko to pławiło się w potoku bombastycznych frazesów wiecowych i aktorskich sztuczek oratorskich... Ani jednej liczby ścisłej, żadnych faktów rzeczowe i prawdziwie zreasumowanych. Swe przemówienie „sprawozdawcze” (P!) p. prezydent miasta zakończył słowami: „stoimy przed wami z czystym sumieniem, że wszystko co mogliśmy zrobić, uczyniliśmy”. Łatwe słowa i łatwe wywiązanie się z kłopotliwej sytuacji, zwłaszcza, gdy się ma przed sobą bierne lub pod hasłem partyjnej pobłażliwości bezkrytycznie usposobione masy.

P. wice-prezydent Faterson, ławnik Wydziału finansowego, w swoim sprawozdaniu jednak bardzo mało mówił o finansach miejskich... Jedyna liczba, którą zacytował, było to: 70 milionów długu miejskiego. *Ponieważ p. prezydent w swym przemówieniu stwierdził tylko 60 milionów długu, skromni w swej nieświadomości zapytujemy się pokornie, czy zatem 60 milionów, czyli te 70 milionów posiada dług naszego miasto?*

Jedynym faktem pozytywnym, o którym wspomniat p. Faterson, było omówienie sprawy

KANCELARJA ADWOKATA 1333 5
Bolesława Jasiońskiego
przeniesiona została
na ul. Piotrkowską № 88, front II piętro.

SKŁAD PAPIERU
i materiałów piśmiennych
otwarty 1039-5
PIOTRKOWSKA 182
B. JANKOWSKI
Hurtowa sprzedaż papieru pakunkowego.

podatku dochodowego, uchwalonego jasnose przez poprzednią Radę.

Natomiast trzy czwarta swego przemówienia p. wice-prezydent poświęcił konjunkturom międzynarodowej solidarności z proletariatem całego świata, kończąc swe „sprawozdanie z finansowej działalności Magistratu” okrzykiem na cześć międzynarodówki i proletarjackiej solidarności, pan Faterson, b. kupiec, fabrykant, człowiek, żyjący w warunkach nietylko nie proletarjackich, ale nawet luksusowych...

Jedynym mówcą, którego przemówienie miało istotnie charakter poważnego sprawozdania z działalności gospodarczej, a nie wrzaskliwej mowy agitacyjnej, był p. Kaffanke. Podał on przynajmniej kilka faktów, liczb, które mogły poinformować o obecnych trudnościach aprowizacyjnych i staraniach Wydziału Zaopatrywania.

O p. ławniku Wydziału Szkolnego, dr. psychjarze Kopcińskim, sądząc z jego „sprawozdania”, nie można byłoby powiedzieć, że jest człowiekiem o przeciętnej chociaż logice i zdrowym sensie... W napuszonym swem przemówieniu wychwalał uchwałę Rady miejskiej (b. pięknie, ale co ma ona wspólnego z działalnością ławnika Wydziału Szkolnictwa?), uchwałę, która oczywiście jest i będzie jeszcze długo na papierze. Zamiast więc faktycznego określenia dotychczasowej działalności Wydziału Szkolnictwa, dr. Kopciński większą część swego „sprawozdania” poświęcił niby aktualnej, według jego zdania, sprawie powszechniej szkoły świeckiej...

P. Klimaszewski, ławnik Wydziału Budowlanego, odsyłał rzeszę bezrobotnych... do usroju socjalistycznego.

Naturalnie, iż nie omieszkało rzucić gro nów na polską prasę, która niezależniąc się od wszelkich partyjnych obłąków i ośmieliła się krytykować fatalną a bezmyślną działalność Rady

W obronie naszych kresów.

Z Niemiec.

Warszawa, 10 lipca. (PAT.) Komunikat sztabu generalnego wojsk polskich z dnia 10 lipca.

Front wolyńsko galicyjski: W odcinku Rafałowski-bolszewicy są w dalszym odwrocie za rzekę Horyń oraz z pod Młynoka i Kotek.

W Galicji na całym łoncie ożywiona działalność wywiadowcza. Na wschód od Buczały jeden z naszych oddziałów technicznych zniszczył linię kolejową, przez co uniemożliwił wycofanie się ukraińskiego pociągu pancernego, który został przez nasz oddział zdobyty.

Front poleski: Od tygodnia prowadzone pod kierownictwem gen. Listowskiego operacje na Polesiu uwięzione zostały zajęciem Łunińca. Po zażartej walce z załogą bolszewicką zasiloną świeżymi wyborowymi oddziałami marynarzy i ochotników w nasze wojsko

opanowało ten węzeł kolejowy. Bliższych szczegółów jeszcze brak.

W zastępstwie szefa sztabu generalnego
Haller, pułk.

Komunikat poznański.

Poznań, 10 lipca. (PAT.) Komunikat głównego dowództwa z dnia 10 lipca:

Front północny: Wczorajem odparto atak niemiecki na Grabówko. Na odcinku Kujawskim słaby ogień minowy. Na innych odcinkach bez zmiany.

Front zachodni: Naogół spokojnie.

Front południowy: Słaby ogień armatni na Mirków. Zresztą spokojnie.

Szef sztabu *Wroczyński,*
generał podporucznik.

Na ziemiach Rzeczypospolitej.

Niemieckie słowo.

Warszawa, 10 lipca. (PAT.) Ze sfer wojskowych komunikują nam: Pomimo podpisania traktatu pokojowego oraz wydania przez Niemców poznańskich odezwy, wyrażającej lojalność względem Państwa polskiego ostrzeliwuje niemiecka artylerja w dalszym ciągu Wieruszów i pograniczne miejscowości. Wiele domów spalonych. Są i ranni.

Gdańsk opuszczają Niemcy.

Gdańsk, 10 lipca (PAT.) Dziś przybył tu generał angielski w towarzystwie 2 innych oficerów w celu nawiązania rokowań z tutejszymi władzami wojskowymi i cywilnymi w sprawie ewakuacji przez Niemców odstąpionych obszarów. Ponadto oficerowie angielscy mają poczynić przygotowania w sprawie pomieszczenia załogi angielskiej w Gdańsku.

Nakata jeszcze działa.

Gdańsk, 10 lipca (PAT.) Tutejsze pisma donoszą: Stowarzyszenia niemieckie w Działdowie (Soldau) wystosowały do nadprezydenta Prus wschodnich telegram z prośbą, aby wszelkimi siłami starał się zapobiedz wydaniu tego miasta Polsce. Nadprezydent odpowiedział, że traktat pokojowy został przez rząd niemiecki podpisany

i że tym samym rząd godzi się na wydanie Działdowa Polsce bez żadnego głosowania.

Gdańsk opracowuje konstytucję.

Gdańsk, 10 lipca (PAT.) Dziś aj ma zebrać się tu specjalna komisja, która zajmie się przygotowaniem konstytucji wolnego miasta Gdańska. W pracach tych brać będą udział także delegaci polscy, którym przyznano 3 miejsca.

Organizacja Polska w Prusach Zachodnich.

Gdańsk, 10 lipca (PAT.) W ubiegłym tygodniu zawiązało się tu narodowe stronnictwo robotników, do zarządu którego weszli p. p. Dobrowolski, jako prezes, Kwiatkowski, wiceprezes, Dunst, Tysarczyk i Jedwabski. Zarząd ten spełniać będzie czynności zarządu dzielnicowego Prus Zachodnich.

Zjazd urzędników miejskich.

Warszawa, 10 lipca. (PAT.) Obrady ogólnej konferencji urzędników ziemskich rozpoczęte dnia 27 czerwca zostały ukończone dnia 1 lipca. Prace konferencji podzielono pomiędzy posiedzenia plenarne przy udziale około 150 osób i posiedzenia powołanych przez konferencję komisji organizacyjnej, serwitutowej, prawnej, komasacyjnej i komisji wniosków.

Francja protestuje przeciw pokrzywdzeniu Polski.

(Od własn korespondenta.)

Paryż, 9 lipca. Paryski urzędowy „Temps”, wyjaśnia tajemnicę traktatu, jaki będzie przedłożony niemieckiej Austrii, a z drugiej strony świadczy, że poczynione tam na naszą szkodę propozycje, są conceptem Anglii i Ameryki, oficjalny „Temps” bowiem gwałtownie przeciw nim protestuje.

Pierwszą z takich propozycji jest znana sprawa z artykułu p. Kolouska, że państwa, które powstają na terytorjum Austrii, chociaż należą do koalicji, mają za Austrię zapłacić półtora miljarda franków w złocie, czyli znacznie więcej w rzeczywistości, odszkodowania.

Drugim postanowieniem, które szczególnie dotknąć ma Polaków, jest, że państwa te mają zapłacić Austrii za dobra państwowe.

Przeciw jednemu i drugiemu postanowieniu „Temps” protestuje i słusznie, dobra państwowe bowiem austrijackie w Galicji, to są dobra dawnego państwa polskiego, które nam Habsburgowie skradli. Z tego wynika zatem, że mamy teraz płacić złodziejowi za oddanie skradzionej rzeczy.

Nowe gwałty niemieckie.

(Od własnego korespondenta.)

Berlin, 9-go lipca. „Vossische Zeitung” zamieściła doniesienie, z którego wynika, że na Górnym Śląsku, szczególnie w Zagłębiu Rybnika, polscy górnicy, doprowadzeni do ostateczności, rozpoczęli strajk polityczny, który z szych na szych się rozszerza.

Inny dziennik, mianowicie „Ostdeutsche Morgen-Post”, stwierdza w telegramie z Katowic, że Niemcy rządzą się na Śląsku, jakby on ciągle jeszcze był niezaprzeczenie ich prowincją. Mianowicie kiedy Niemcy urządzili demonstracje przeciw ewentualnemu obsadzeniu Górnego Śląs-

ka przez armję Hallera, Polacy podjęli kontrademonstrację.

Ze ta kontrademonstracja była znacznie silniejsza, świadczy fakt, że kiedy przyszło do starcia, tłum Niemców i żołnierze „Grenzschutzu” byliby ulegli, gdyby nie to, że Niemcy ścignęli posiłki wojskowe. Ma być wielu zabitych i rannych.

Zapamiętaj...

Berlin, 10 lipca (PAT.) Holandia zniosła zakaz wywozu do Niemiec herbaty, kawy i koni

Na drodze kompromisu.

Paryż, 10 lipca (PAT.) Rząd niemiecki stosował do ententy notę z propozycją utworzenia w Berlinie wspólnej komisji niemiecko-polskiej, która zająć się ma sprawą pokojowego i poprawnego przejęcia wschodnich dzielnic Niemiec przez władze polskie.

Polityka fałszu.

Berlin, 10 lipca. (PAT.) Po ratyfikacji układu pokojowego Niemcy pragną jaknajrychlej nawiązać stosunki dyplomatyczne z mocarstwami sprzymierzonymi. Zdaje się nie ulegać wątpliwości, że ambasadorem niemieckim w Waszyngtonie, gdzie mianowany Maksymilian Harden.

Pragną pokoju.

Paryż, 10 lipca (PAT.) Wiadomość, że niemieckie zgromadzenie narodowe tak znaczną większością głosów zatwierdziło układ pokojowy, wywołało w kołach dyplomatycznych ententy wielkie zadowolenie. Wszyscy z zaciekawieniem oczekują mowy ministra spraw zagranicznych Millera w sprawie przyszłej polityki zagranicznej Niemiec.

Pokuta Beselera.

Berlin, 10 lipca (PAT.) Na liście osób, które mają być wydane entencie, znajduje się także generał Beseler, były gubernator warszawski.

Niepokoje w Niemczech.

Berlin, 10 lipca (PAT.) Położenie w Berlinie, szczególnie niedomagania komunikacji nie ma się nie zmieniły. Bezrobocie kolejarzy i tramwajarzy trwa dalej. Jedyną komunikację w mieście stanowią koleje obwodowe. W Hanowerze przyszło do nowych starć między wojskiem regularnym a spartakusowcami. W końcu jednak musieli ustąpić wobec przewagi wojsk rządowych. W Hanowerze zaprowadzono stan obłężenia.

Zaraza szerzy się.

Hannover, 10 lipca. (PAT.) Aresztowano tu szereg agitatorów bolszewickich przybyłych z Węgier i Rosji, a mających przy sobie wielką ilość pieniędzy w koronach i rublach na propagandę. Usiłovali oni wywołać przewrót bolszewicki. Policji hanowerskiej udało się aresztować znanego rosyjskiego agitatora Skobielewa, który niedawno organizował ruch bolszewicki w Monachjum i stał na czele czerwonej armii.

Nabożeństwo żydowskie z powodu rzezi w Polsce (II)

(Od wł. korespondenta)

London, 9 lipca. Teraz dochodzą do nas dopiero odgłosy z Anglii o akcji żydów, którzy nieustannie manifestują i zanoszą protesty na rzekome rzezi w Polsce.

W Pałacu Ludowym i teatrze „Pavillion” odbyły się wiece, poprzedzone nabożeństwem, na których niestworzone kłamstwa, wprost łajdackie insynuacje pod adresem Polski były miotane.

Potem urządzono pochód z tablicami, ozdobionymi rozmaitemi napisami. Pochód skierował się w ulicę „Hali Królowej”. Podczas pochodu rozrzucone były odezwy wzywające żydów do wzięcia udziału w obchodzie dnia żałoby i protestu (P) Prócz tego, naczelny rabin londyński wydał okólnik do rabinów wszystkich w Anglii, aby w synagogach odprawili nabożeństwa żałobne: „Iom kipur — koton”.

Czy Polska bezkarnie będzie puszczała podobne obelgi i kłamstwa, czynione przez bezczelnych żydów w jej imieniu?

Tunel pod La Manche.

London, 10 lipca (PAT.) W izbie gmin toczyły się obrady w sprawie budowy tunelu pod kanałem La Manche. Przyjęto rezolucję pomagającą się poparcia rządu w tej sprawie. Premier i kilku ministrów wypowiedziało się za przeprowadzeniem projektu.

Nowy gubernator Rygi.

Berlin, 10 lipca (PAT.) Wojska niemieckie opuściły Rygę. Tymczasowym gubernatorem Rygi mianowała ententa angielskiego pułkownika Jallenta.

Tragedja ludności polskiej na Suwalszczyźnie.

Władze niemieckie. Ucisk Polaków. W przededniu ruchu zbrojnego ludności polskiej
Faworyzowanie Litwomianstwa przez Niemców.

Warszawa, 10 lipca. (PAT.) K. B. P. donosi na podstawie korespondencji z Suwałek: Warunki życia w Suwalszczyźnie pod okupacją niemiecką zaostrzają się z dnia na dzień. Stan polityczny, wytworzony przez rządy litewsko-niemieckie, przybrały w stosunku do ludności polskiej tak ostre formy, że obawiać się należy samorządnego ruchu zbrojnego ludności polskiej. W Suwalszczyźnie niepodzielnie panują Niemcy.

Cel przebywania Niemców jest dwójaki: Odgraniczenie sąsiednich prowincji pruskich, w których ma się odbyć plebiscyt od Polski i energiczne wyzyskanie kraju. Niemcy na gruncie Suwalszczyzny usilnie popierają element litewski, choć okręg suwalski zaludniony jest całkowicie przez zwartą ludność polską. Celowość tego popierania elementu litewskiego jest zrozumiała.

Niemcy poznańscy godzą się z losem.

Wrażenie odezwy R. M. Z. Tysiące listów. Czy to aby szczerze?..

Poznań, 10 lipca. (PAT.) W sprawie odezwy Niemców Poznańskich czytamy w „Posener Neueste Nachrichten“ co następuje: Odezwa, którą ogłosił w sobotę numer „Posener Neueste Nachrichten“, odniosła nadspodziewanie wielki sukces. Mimo niedogodnej komunikacji pocztowej z prowincją, do wczoraj do godz. 6 popołudniu nadeszło kilka tysięcy podpisów, które przesta-

łyśmy wydziałowi politycznemu Polskiej Naczelnej Rady Ludowej z prośbą o odesłanie ich do ministerstwa spraw zagranicznych w Warszawie. Wśród tych, którzy odezwę tę podpisali, znajdują się najwybitniejsze osobistości niemieckie prowincji Poznańskiej. Z poza Poznania nadchodzą ustawicznie dalsze podpisy.

Sąd nad największym zbrodniarzem świata.

Londyn, 10 lipca. (PAT.) „Daily Chronicle“ przemawiając protest cesarza Wilhelma pisze: Trybunał składać się będzie prawdopodobnie z najwyższych sędziów interesowanych państw. Ententa wysłała już do rządu holenderskiego note o wydanie cesarza. Jak słychać, rząd holenderski odpowie, że wprowadzie jako rząd suwerenny protestuje przeciw naruszeniu prawa Azylu, jednak zaznacza, że jest bezsilny i nie może stawić oporu mocarstwom ententy. Wydanie cesarza przeto niewątpliwie nastąpi.

„Daily News“ donosi: Przygotowania do utworzenia trybunału międzynarodowego potrwać dłużej czasu. W angielskich kołach rządowych sądzą, że rozprawie przewodniczyć będzie jeden z najwyższych sędziów angielskich. Cesarz będzie miał własnego obrońcę i będzie oskarżony wyłącznie o naruszenie neutralności Belgii i Luksemburga.

W OBRONIE KRONPRINCA.

Berlin, 10 lipca. (PAT.) Były oficer ordynansowy byłego następcy tronu rotmistrz Rackberg wystosował do prezydenta Clemenceau następujące pismo: Panie Prezydencie! W razie gdyby przeciwko Jego cesarsko-królewskiej Wysokości byłemu niemieckiemu następcy tronu miało być wdrożone postępowanie karne, gotów jestem, jako dawny oficer ordynansowy przy sztabie Jego cesarsko-królewskiej wysokości, do

znanania pod przysięgą i na honor oficerski: 1) że następca tronu popierał przed wojną energicznie wszystkie starania, któreby uniemożliwiły wojnę europejską (?), 2) następca tronu w październiku 1914 r. pragnął wszcząć rokowania z Francją, 3) w roku 1917 następca tronu aprobował plan, zmierzający do powszechnego pokoju za pośrednictwem Anglii (?).

Z SEJMU.

(Posiedzenie wczorajsze.)

Rozstrzygnięcie kwestji rolnej.

Warszawa, 10 lipca. (PAT.) Na dzisiejszym posiedzeniu Sejmu toczyła się w dalszym ciągu dyskusja nad reformą rolną.

Przedwstępne debaty.

Pos. ks. Adamski, jako referent komisji zaznacza, że próba doprowadzenia do porozumienia osiągnęła w wielu punktach pomyślny rezultat. Do zupełnej jednomyślności jednak nie doszło.

Pos. Dąbski stwierdza, że mniejszość wniosek swój stawia ze względów narodowych, bo ziemi z rąk chłopów nikt nie wydrze, a następnie folwarki 300 morgowe są najbardziej wydajne.

Po przemówieniach posłów Staniszkisa i Potiatowskiego, sekretarz odczytuje oba wnioski.

Wniosek mniejszości.

Wniosek mniejszości. Punkt 6: Zasadnicze maksimum posiadania niepodlegającego przymusowemu wykupowi ma być przez ustawę dla poszczególnych okręgów ustalona w granicach 60 do 180 hektarów. Najniższa cyfra odnosi się jedynie do okręgów przemysłowych i podmiejskich. Dla części byłego zaboru pruskiego i ziem wschodnich granica ta, gdzie tego będzie wymagał interes państwa może być przejściowo podniesiona do 400 hektarów.

Wniosek większości.

Wniosek większości komisji brzmi jak następuje: Punkt 6-y brzmi: Maksimum indywidualnego posiadania powyżej którego państwo ma prawo przymusowo wykupić każdy majątek ziemski określi ustawa dla poszczególnych okręgów Polski w następujący sposób:

a) Dla okręgów podmiejskich, przemysłowych i najbardziej zaludnionych maksimum pozostawać będzie w granicach od 60 do 100 hektarów.

b) Dla okręgów zaludnionych gęsto ludnością włościjańską od 100 do 180 hektarów.

c) Dla innych okręgów od 180 do 300 hektarów.

O ile jak długo wymagać będzie tego interes państwa może być cyfra ta podniesiona do 400 hektarów w częściach byłego zaboru pruskiego oraz na kresach wschodnich.

Znikoma większość.

Po odczytaniu wniosków marszałek zarządził głosowanie imienne, przewodwyszkiem nad wnioskiem mniejszości. Wniosek ten przyjęło 183 głosami przeciw 182. Następnie uchwalono wniosek dodatkowy pos. Daszyńskiego, który brzmi: Państwo, wytwórcze związki rolnicze i gminy tworzyć mogą gospodarstwa na obszarach obejmujących więcej niż 300 morgów.

W d. 6-ym b. m. odprowadziliśmy ukochane zwioki naszego męża i brata

ś. † p.

Józefa Buchowskiego

na miejsce wiecznego spoczynku, w tym smutku jako też podczas długiej i ciężkiej choroby, poznaliśmy dużo serca i współczucia — za co niewymownie składamy dzięki pp.: Pilcerowi — prezesowi, Chyżyckiemu, Mazurowskiemu i Głowińskiemu, jak również znajomym, którzy brali udział w ostatniej posłudze „Bóg zapłać“

1341 1

żona i bracia.

Uchwalono też poprawkę do tego wniosku, która brzmi: I gminy miejskie ponad 30,000 mieszkańców.

Marszałek wyraża radość, że ostatni punkt sporny zakończono w spokoju.

Projekt ustawy przemysłowej.

Z kolei pos. Rudnicki wnosi, aby Sejm wezwał rząd o możliwie rychłe opracowanie i przedłożenie Sejmowi projektu ustawy przemysłowej dla całej Polski.

Po przemówieniu wiceministra Strasburgera, który w imieniu rządu przychylił się do wywodów pos. Rudnickiego wniosek przyjęto.

Drobne projekty.

Ustawa o opodatkowaniu drożdży prasowych odesłano do komisji. Poczem izba przystąpiła do wniosku w sprawie wprowadzenia trzeciej zmiany robotników w kopalniach Zagłębia Dąbrowskiego.

Po przemówieniach pos. Majewskiego, Wasilewskiego, Arciszewskiego, Idziaka i Gęborka zabrał głos wiceminister Strasburger, poczem Sejm wnioski komisji wraz z rezolucjami uchwała.

Następnie przystąpiono do sprawy nowoodkrytych pokładów węgla brunatnego w Zagłębiu Dobrzyńskim pod Włocławkiem.

Minerały własnością Państwa

Sprawozdawca, pos. Majewski, oświadcza, że dotychczas prawo do wnętrza ziemi przysługuje temu, który pierwszy czynił poszukiwania. W okolicy Włocławka znaleziono bogate pokłady węgla brunatnego, ale to co zostało znalezione powinno być uznane za własność państwa.

Wiceminister Strasburger w imieniu rządu uważa ten wniosek za słuszny.

Spław węgla.

Z kolei pos. Majewski referował sprawę pobudzenia inicjatywy prywatnej do spławu węgla galeriami na Wiśle.

Po krótkiej polemice między posłem Majewskim i pos. Diamandem wniosek większości komisji uchwalono.

Zajęcie ważnej stacji kolejowej.

W końcu odczytuje marszałek depeszę od gen. Listowskiego z Pińska donoszącą, że armia polska po długich walkach wkroczyła do Łunińca. Na tym porządek dzienny wyczerpano i przystąpiono do wniosków nagłych pomiędzy innymi do uregulowania prawno-politycznego stosunku Śląska Cieszyńskiego do Polski.

O Śląsk.

Izba przyjmuje nagłość wniosku i na propozycję pos. Regiera uchwała dyskusję in merito.

Po przemówieniu pos. Kantora pos. ks. Londzin stwierdza, że pomimo ciężkich przesładowań ze strony czeskiej i niemieckiej ślązacy pozostali dotąd Polakami.

Mówca prosi, aby komisja jak najrychlej załatwiła wniosek, bo inaczej może powstać anarchja.

Następne posiedzenie jutro o godzinie 10-jej rano.

Głosy posłów niemieckich o pokoju.

Hakata pieni się. Fraszki o samookreśleniu. Łzy krokodyla. Pruska hydra grozi, ale pfaszczy się ze strachu. Szowinizm socjalistów. Ratyfikacja pokoju.

Berlin, 10 lipca (PAT.) Wczorajsze posiedzenie konstytuanta w Weimarze zagaik prezydent Fehrenbach o godz. 10 minut 45. Na porządku dziennym była ratyfikacja pokoju z wyraźnym zastrzeżeniem co do artykułu 227 i 250 w sprawie wdrożenia przez neutralny trybunał śledztwa celem ustalenia osób, które są winne wywołania wojny.

Minister spraw zagranicznych Miller zaznaczył, że dziś i w przyszłości Niemcy podnoszą i podnoszą będą jednomyślnie protest przeciw temu pokojowi gwałtu, zarazem jednak będą usiłowali wykonać wszystkie warunki co do joty. Przyspieszamy ratyfikację, gdyż zapowiedziano po niej zniesienie blokady.

Socjalista Kretzig powiedział: Protestujemy przeciw temu pokojowi przemocy: Nigdy nie pogodzimy się z tym, by Ojczyznę naszą rozdarło w kawały i zmuszono wielką liczbę naszych braci do znoczenia obcego jarzma.

Centrowiec Spahn: Okaże się niezadługo, że układ pokojowy w istnych swych częściach jest niewykonalny, i już to samo sprawi, że konieczną będzie rewizja układu.

Demokrata Schücking: Nie możemy zgodzić się na uchwalenie tej ustawy. Protestujemy najuroczyściej wobec świata całego przeciw pogwałceniu prawa samookreślenia się narodu.

Niemiecki narodowiec Traub: Nie przestaniemy powtarzać, że układ ten jest niewykonalny. Jeżeliby chciano wydać naszych najlepszych wodzów, to zawołamy: Wara! Honor nade wszystko. Rany zadane przez ten pokój nigdy

się nie zagoją i nigdy zagoić się nie powinny. (Długotrwałe oklaski na prawicy i na galerji.)

Niemiecki ludowiec Kahl: Odrzucamy ratyfikację i prosimy oraz wzywamy naród niemiecki, by stanął do szeregu i zabrał się do gorącej pracy, nie tracąc wiary w Ojczyznę.

Niezawisły socjalista Hänke: Godzimy się na układ pokojowy pod naciskiem przemocy, od której nie możemy się ochronić.

Socjalista Winnig protestował w imieniu ludności kresów wschodnich przeciw pochwianiu ziem na wschodzie. (Długotrwałe oklaski.)

Centrowiec Alekott protestował w imieniu ludności niemieckiej na zachodzie, a demokrata Walstein w imieniu Szlezwika i Holsteinu.

Prezydent Fehrenbach przyłącza się do tych głosów i protestuje w imieniu ludności Alzacji i Lotaryngji. (P!)

Zarządzono przerwę, aby umożliwić frakcyom zajęcie stanowiska w sprawie rezolucji narodowców. O godz. 12 minut 25 prezydent na nowo otworzył posiedzenie, poczem po dłuższej rozprawie nad rezolucją narodowców, przeciw której wypowiedział się Miller, ratyfikację układu pokojowego przyjęto we wszystkich trzech czytaniach w imiennym głosowaniu 208 głosami przeciw 115.

Mowa programowa Erzbergera.

Berlin, 9 lipca. (PAT.) W zgromadzeniu narodowym w Weimarze rozpoczęło się we wtorek czytanie wielkiego przedłożenia podatkowe-

go oraz przedłożenia o nadzwyczajnym podatku wojennym na rok 1920.

Minister skarbu Erzberger wykazał konieczność gruntownej reformy finansów, sprzeciwił się podniesionej przez niektórych myśli bankructwa państwa, gdyż pożyczka wojenna nosi charakter zasadniczo narodowy.

Następnie Erzberger zakomunikował, że wydatki nadzwyczajne przewidziane na rok przyszły wynoszą 17 i pół miljarde z czego 10 miljarde stanowią procenty od długu państwowego, przeszło 4 miljarde wynoszą zapomogi dla inwalidów. Pomimo nowego systemu podatków będą Niemcy miały deficyt 10 miljarde, tj. suma przewyższająca pięciokrotnie całkowity budżet cesarstwa przed wojną. Francja zażądała od Niemiec w warunkach pokojowych odškodowania dla Belgji i północnej Francji włączając w to odszkodowanie i straty poczynione przez samych aliantów. Do roku 1921 Niemcy muszą zapłacić ekwiwalent 20 miljarde w złocie. Wartość tego, czego nie będą one mogły wytworzyć do tego terminu wynosić będzie 40 miljarde w złocie, które Niemcy będą musiały pokryć za pomocą asygnat państwowych. Jeżeli komisja odszkodowań uzna, że Niemcy mogą wypłacić procenta i wyasygnować dodatkowy dług 40 miljarde w złocie wówczas będziemy zmuszeni do emisji II serii asygnat.

Weźmiemy się do pracy z zaciętą energią aby odbudować ojczyznę.

Odpowiedź Redakcji.

Pań St. D. Prosimy podać swój adres, inaczej listu pomieścić nie możemy.

PODZIĘKOWANIE.

Kolo Polek w Łodzi składa serdeczne podziękowanie wszystkim tym, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do zasilenia naszej instytucji, pracującej dla dobra żołnierza polskiego, mianowicie Panom, którzy dołożyli wszystkich sił i starań do urządzenia pokazu czolgów.

Przedewszystkiem zaś p. gen. Osińskiemu za chętnę poparcie naszego Kola, pułkownikowi Maré i kap. Delbeaux za użyczenie tanków i zorganizowanie pokazu. Majorowi Marciniakowi i porucznikowi Grzegorzewskiemu i innym PP. wojskowym za życzliwą pomoc i ułatwienie u władz i instytucji.

Naczelnikowi Poi P. Zbrożkowi, za udział orkiestry policyjnej, orkiestrom policyjnej i wojskowej za uświetnienie swą muzyką pokazu. PP. Kozaneckiemu, Zaehertowi, Mathisowi, Zielińskiemu, Kosińskiemu i inż. Palaszewskiemu za gorliwą współpracę przy kasach. Firmom Łódzkim za chętną podjęcie się sprzedaży biletów w swych sklepach.

Przypuszczalny rezultat z góra Mk. 11.000 daje możność rozwinięcia działalności „Kola Polek” na polu n. estenia pomocy żołnierzowi polskiemu.

Dokładny rezultat po szczegółowym obliczeniu będzie podany w gazetach.

Z poważaniem

Sekcja Dochodów niestających przy „Kole Polek”

Przewodnicząca: **Marja Palaszewska**

Członkinie: **Gawrońska, Halina Wellówna.**

Łódź, dnia 10 lipca 1919 r.

OGŁOSZENIE.

Wydział Drogowy Łódzkich Wązkotorowych Elektrycznych Kolei Dojazdowych POSZUKUJE:

1) Technika-Rysownika

do biura technicznego, z dobrą znajomością rysunków konstrukcyjnych i maszynowych

2) Technika-Drogowego

do prowadzenia robót ziemnych i układania torów, obznajmionego również z pomiarami geometrycznymi.

Zgłoszenia z krótkim życiorysem oraz wyszczególnieniem dotychczasowej działalności i kwalifikacji naukowych kierować należy do biura Kolei Dojazdowych. Nieuwzględnione oferty będą pozostawione bez odpowiedzi. 1334 1

Ceny niebywałe.

Nowości dla Pań!!!

Nadszedł świeży transport najpiękniejszych angielskich i szwajcarskich

etamin
markizet
woali i
batystów

od mk. 6⁵⁰

białe, deseniowe i kolorowe,

zwabiający do pierwszorzędných warszawskich magazynów „ogonki” publiczności.

Uwaga! Są do nabycia towary na **BIELIZNE**

M. BRYL, Piotrkowska 56, w-podwórzu, prawa oficyna II-gie wejście. 1542 1

Wybór różnych deseni i kolorów.

Związek Zawodowy Kelnerów w Łodzi

W niedzielę, dnia 13 lipca o godz. 12-iej w noc punktualnie odbędzie się w lokalu własnym przy Al. Kosciuszki 32

Uroczne Roczne Zebranie członków

z nast. porządkiem dziennym: 1) Zagajenie zebrania, 2) Odczytanie protokołu, 3) Sprawozdanie z działalności i kasowe za rok ub., 4) Sprawa centralizacji Związku, 5) Wybor Zarządu i Kom. rew., 6) Wnioski Zarządu i członków. 1332:

Dziś **PREMJERA** w **LUONNA** !!! 1540 1

NÓŻKI HELI

z ulubienicą publiczności **HELA MOJA** w roli tytułowej

jest naprawdę najweselszą ze wszystkich produkowanych dotąd fars, jest niezwykłym koncertem gry wy itnych komików, jest najradkalniejszym środkiem na zgryzoty domowe i publiczne

i poleca się szczególnie dla neurasteników.

NAD PROGRAM:

Maks fryzjerem sceny komiczne z **Maksem Lindnerem.**

